

OBROČ OKOLI NEMČIJE

Plitvo dno našega izkrcevalnega čolna je podrsalo po francoski zemlji. Vodja čolna je spustil prednjo stran čolna, ki je bila obita z jeklom, in tam pred nami se je med jeklenimi ovirami groteskni oblik dvigala iz vode tenka črta zemlje, pokrite z dimom - naša Evropa.

Moja lepa Francija je bila videti umazana in prav nič zapeljiva in nemška strojnica, ki je bruhala krogle okrog čolna, je popolnoma pokvarila mojo vrnitev. Možje iz mojega čolna so zabredli v vodo. Ko so stali do pasu v morju s puškami, pripravljenimi na strel, in je bilo v ozadju videti invazijske ovire in kadečo se obalo, je bil pravi trenutek za fotografa. Za hip sem postal na mostišču, da bi posnel svojo prvo resnično sliko invazije. Vodja palube, ki se mu je iz razumljivih razlogov mudilo, da bi se čimprej rešil tega okolja, je napak razumel mojo fotografsko pozo in mi z dobro odmerjeno brco v zadnjico pomagal, da sem se brž odločil. Voda je bila mrzla, obala pa še vedno oddaljena nad sto metrov. Kroglice so kopale luknje v vodi okrog mene in pognal sem se proti najbližji jekleni oviri. Ob istem času je prišel tja tudi neki vojak in nekaj minut sva čepela v njenem zavetju. Potegnil je nepremočljivo vrečo s puške in začel, ne da bi dosti meril, streljati proti obali, ki jo je zakrival dim. Pokanje njegove puške mu je vtilo dovolj poguma, da je šel naprej in prepuštil oviro meni. Zdaj je bila kakih trideset centimetrov širša in počutil sem se dovolj varnega, da sem začel fotografirati fante, ki so se prav tako skrivali.

Pričevanje Roberta Cape o dnevu D, dnevu zavezniškega izkrcaja na francosko obalo. Bil je madžarskega rodu, slavo pa si je pridobil že s slikami iz španske državljanske vojne. Ubili so ga na Indokitajskem 1954. Slikal je, kot je sam dejal, "malega človeka, čigar prihodnost je bila v svetu, ki ga ni mogel spremeniti na kocki".

Bitka pri Kursku

Poleti 1943, še pred kapitulacijo Italije, je Hitler na vzhodni fronti pripravil novo ofenzivo. Na njenem osrednjem delu pri Kursku, med Orlom in Belgorodom, kjer je frontna linija delala vzboklino proti zahodu, je zbral veliko vojaštva, okoli 40 divizij, med njimi polovico oklepnih. Štrleči del fronte je nameraval odrezati, zajeti veliko rdečearmejcev in nato udariti na Moskvo, ki je bila še vedno njegov cilj. Sovjeti so ofenzivo pričakovali (zanjo so zvedeli od nekega Slovenca, prebežnika iz nemške vojske) in ves kritični del fronte temeljito obdali z minami in zavarovali s topništvom in katjušami, preprostimi raketnimi izstrelki z veliko eksplozivno močjo, ki so jih Nemci imenovali Stalinove orgle.

V začetku julija 1943 je Hitler začel napad z novimi tanki vrste tiger in panter, od katerih si je velik obetal. Toda napad se ni še dobro razvil, že s Sovjeti udarili nazaj, najprej s topništvom in raketami, nato pa še s tanki T-34, ki veljajo za nadvisučinkovito oklepno orožje druge svetovne vojne. Na razmeroma majhnem prostoru se je razvnela največja tankovska bitka v vsej vojni. Hkrati ruski maršal Jurij Žukov, ki je poveljeval temu delu fronte, sprožil obsežno protiofenzivo. Ta je bila ne samo bolj uspešna na jugu in je pokopala dvome, ali so sovjetski vojaki sploh zmožni napasti poleti. Rdeča armada, ki je jeseni osvobodila Kijev in velik del osrednje Ukrajine, se po tej ofenzivi ni več umikal. Do protiofenzive pri Kursku je Stalin na vsej fronti zbral 400 novih divizij. To je bila silno pisana vojska, opremljena tako z zastarelimi topovi na konjsko vprego kot z najsodobnejšimi tanki lasti

Sovjetski tankist ves ožgan kliče na pomoč ob gorečem T-34. Nemci jim s svojimi tigri (na sliki spodaj) niso bili kos. V bitki pri Kursku, ki velja za največjo tankovsko bitko druge svetovne vojne, so večino oklepnikov onesposobile mine in protitankovski topovi. Veliko tankov je zajel ogenj stepskih požarov, ki so se kot posledica bojev razvneli na velikih prostranstvih in ki so jim skušali ubežati tako nemški kot sovjetski tankisti.

